

Ur Folket i Bild Kulturfront, webbupplaga nov-16

DEBATT

Webexklusivt: Bringéus Natoutredning – Utredning eller cirkuskonster?

Torbjörn Wikland sågar den utredning om svenskt Nato-medlemskap som presenterades nyligen för regeringen, och som riskerar att bli underlag för ett eventuellt anslutande av Sverige till Nato.

Den 9 september var nästan hela den politiska eliten uppställd med påslagna studiolampor från massmedia när ambassadör Krister Bringéus utredning formellt överlämnades till regeringen. De viktigaste slutsatserna var dock redan utskickade och kända så att politiker och massmedia var väl förberedda. Utrikesminister Margot Wallström publicerade ett lite pompöst uttalande för att markera utredningens betydelse. Men för att förstå vad utredningen egentligen handlar om måste man gå bakom det politiskt ceremoniella – och det orkade eller ville inte etablerade massmedia och politiker.

Redan i direktivet till Bringéus utredning slogs fast att det INTE var Ryssland och Sveriges förhållande till Ryssland som skulle analyseras utan enbart Sveriges förhållande till Nato, våra grannländer och olika samarbetsorganisationer. På ren svenska skulle den utmålade stora stygga vargen, Ryssland, inte analyseras. Lite komiskt är det – eftersom just Rysslands sentida agerande är själva grundbulten i det som ambassadör Bringéus fick i uppdrag att göra. Som mångårig utrednings- och granskningsräv i statsförvaltningen skulle jag själv aldrig ta på mig ett sådant vingklippt utredningsuppdrag – någon slags etisk kompass måste man ha. Han reagerade inte ens på att han samtidigt skulle ha ett ”fristående perspektiv” – en variant på att både äta kakan och ha den kvar. Var hans ovilja att analysera den officiellt påbjudna Rysslandsfebern bara en fortsättning på hans lojalitet som officiell svensk representant i det Afghanistan, som Sverige, bland andra Nato-stater, har ockuperat?

Ytligt sett är Bringéus utredning i huvudsak en genomgång av argumen-

ten för eller emot att låta Sverige bli medlem i Nato. Man kan visst gå igenom dessa argument och ta dem ett i taget – men man kan då väldigt lätt bli lurad in i en fälla. Det påminner om den klassiska frågan: ”Har du slutat slå din fru?” Då spelar det ingen roll om du svarar ja eller nej. Du blir i alla fall betraktad som en hustrumisshandlare!

Utifrån Bringéus genomgång av argumenten blir det således en delikatesfråga om vi ska vara helt inneslutna i Nato eller väldigt nära Nato. Alltså en falsk frågeställning för den som vill värna om ett alliansfritt och ett säkerhetspolitisk stabilare Sverige.

Bringéus säger att om Sverige går med i Nato så avskräcks Ryssland från en konflikt i Östersjöområdet. Översatt till vanlig svenska så hävdar han att lilla Sverige genom medlemskap i Nato gör stormakten Ryssland så rädd att detta land helt kommer att avstå från konflikter, det vill säga krigshot och verkliga krig i vårt närområde, alltså Ryssland lägger sig platt. Observera att resonemanget dessutom förutsätter att inget annat inträffar i världen, Europa eller Norra Europa som får Ryssland att reagera. Det låter lika trovärdigt som att jultomten bor nära polcirkeln! Sven Hirdman, gammal erfarenhet diplomat, konstaterar på diplomatprosa att ”Ryssland skulle inte bli avskräckt av ett svenskt Nato-medlemskap, snarare provocerat. Sverige tillför inte mycket till USAs och Natos stora avskräckningsförmåga.” Men ”Det skulle med alla sannolikhet föranleda ryska motåtgärder av olika slag.” Återigen översatt till ren svenska: Sverige betraktas då med Rysslands ögon inte längre som en självständig stat utan som en liten kugge i Natos maskineri – och motåtgärderna är då primärt inte riktade mot Sverige utan mot Nato – även om det är Sverige som drabbas.

Men det finns farligare saker som Bringéus helt tiger om. Det finns en stor risk att 4 miljoner svenskar i mellersta Sverige (Mälardalskapen och kuststräckan från Gävle ner mot Norrköping) utsätts för ett kraftigt ökat kärnvapenhot. Så här ligger det till. Sveriges nyligen ingångna militära avtal med USA är till största delen hemligt, men det är mycket lätt att räkna ut att det till stor del handlar om att Sverige officiellt men delvis sekretesskyddat lovat att vara en trampolin för Nato-insatser i händelse av krigshot eller krig i Baltikum. Finland har dock undvikit att ställa ut sådana löften. Den amerikanska tankesmedjan Rand

Corporation har offentligt redovisat hur en sådan trampolininsats skulle gå till – med utnyttjande inte bara av Gotland utan även av uppländska och andra militära anläggningar i Mellan-Sverige. Och det handlar då också om kärnvapenbärande flyg. I deras krigsspel utgår de ifrån att det är Ryssland som utlöser kriget. MEN krigsspelet blir faktiskt precis likadant om det är USA som anfaller – eller provocerar fram en konflikt med Ryssland. Är det mindre sannolikt? Tyvärr inte, om man tar hänsyn till hur USA har agerat runt om i världen hittills. För en objektiv betraktare är det tyvärr inte särskilt många konflikter i världen där man med säkerhet kan fastslå att USA INTE varit inblandat – indirekt eller direkt och i olika omfattning. Ta en av de senaste – militärkuppsförsöket i Turkiet. Det är fortfarande oklart hur mycket USA funnits med i bakgrunden, men flertalet bedömare är faktiskt överens om att USA på något sätt var inblandat. Det förklarar också den starka reaktionen mot USA från Nato-medlemmen Turkiet. När därför den svenska regeringen har skrivit avtal med USA som handlar om Sverige som trampolin i samband med krigshot i Baltikum bör vi bli oroliga. För vad än den svenska regeringen säger så uppger ALDRIG USA när man i flyg eller till sjöss har kärnvapenbestyckning. Och inte kan vi garantera att supermakten inte förbereder ett provocerande uppträdande gentemot Ryssland som via Sverige kan utlösa kris och krig. Detta vet givetvis Ryssland och är förberedd på detta. Alltså: Ska vi öva och förbereda oss på kärnvapenkrig i Mellan-Sverige?

Torbjörn Wikland